

Karapınar Koşullarında Şeker Mısır (*Zea mays L. saccharata*) Çeşitlerinin Taze Koçan ve Hasıl Verimlerinin Belirlenmesi

Dönay YERLİKAYA SÜMBÜL^{1,a}, Süleyman SOYLU^{2,*},^b

¹Toros Tarım Meram Yenilenebilir Enerji Üretim Tesisi, Konya

²Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü, Konya

*Sorumlu Yazar e-mail: ssoylu@selcuk.edu.tr

^aORCID: (0000-0001-9061-6439), ^bORCID: (0000-0002-0420-5033)

Makale Bilgileri

ÖZ

Makale Geçmişi

Geliş: 29.11.2022

Kabul: 31.12.2022

Yayın: 31.12.2022

Anahtar Kelimeler:

Adaptasyon,

Şeker Mısır,

Taze Koçan Verimi.

Bu çalışma Konya ili Karapınar ilçesi ekolojik şartlarında 13 adet şeker mısır çeşidinin taze koçan ve hasıl verim özelliklerinin incelenerek bölgede yetiştirilebilecek en uygun şeker mısır çeşitlerinin belirlenmesi amacıyla yürütülmüştür. Araştırma Tesadüf Blokları Deneme Desenine göre üç tekerürlü olarak yürütülmüştür. Araştırmada tüm çeşitlerde taze koçan verimleri, pazarlanabilir koçan verimleri ve hasıl verimi özellikleri incelenmiştir.

Araştırma sonucunda çeşitlerin ortalama taze koçan verimi 1583 kg/da olarak elde edilirken, çeşitler bazında taze koçan verimi değerleri en yüksek olan Vega (1729 kg/da) çeşidinde, en düşük değer ise Yummy (1511 kg/da) çeşidinde belirlenmiştir. Şeker mısır çeşitleri arasında pazarlanabilir koçan verimi en yüksek Vega (1600 kg/da) çeşidi olurken, en düşük değer ise Caramelo (1231 kg/da) çeşidinde tespit edilmiştir. Araştırma incelenen çeşitlerin hasıl verim değerleri 1352 kg/da (Khan) – 1100 kg/da (Adapare) arasında değişmiştir.

Çalışma sonucunda Karapınar ilçesinin de içinde yer aldığı Orta Anadolu şartlarının şeker mısır yetiştiriciliği için çok uygun olduğu ve yetiştiricilikte çeşit seçiminin pazarlanabilir koçan verimi açısından çok önemli olduğu, Vega ve Khan çeşitlerinin bölge için öne çıkan çeşitler olduğu sonucuna varılmıştır.

Determination of Fresh Cob and Green Matter Yield Sweet Corn (*Zea mays L. saccharata*) Varieties in Karapınar Conditions

Article Info

ABSTRACT

Article History

Received: 29.11.2022

Accepted: 31.12.2022

Published: 31.12.2022

Keywords:

Adaptation,

Sweet Corn,

Fresh Ear Yield.

This research was carried out in order to determine the agronomic components related to fresh cob and green matter yield of sweet corn cultivars in Karapınar ecological conditions in 2021. Thirteen sweet corn varieties were used in the study. The research was carried out in a randomized block design with three replications. In the study, fresh ear yields, marketable ear yields and green matter yield characteristics of all cultivars were investigated.

As a result of the research, the average fresh ear yield of the cultivars was obtained as 1583 kg/da, the highest fresh ear yield values were determined in Vega (1729 kg/da) variety and the lowest value was determined in Yummy (1511 kg/da) variety on the basis of cultivars. Among the sweet corn varieties, the highest marketable ear yield was Vega (1600 kg/da), while the lowest value was found in Caramelo (1231 kg/da). The green matter yield values of the varieties examined in the research varied between 1352 kg/da (Khan) – 1100 kg/da (Adapare).

As a result of the study, it was concluded that the Central Anatolian conditions, including the Karapınar district, are very suitable for sugar corn cultivation and the selection of varieties in cultivation is very important in terms of marketable ear yield, Vega and Khan varieties are the prominent varieties for the region.

Atıf/Citation: Yerlikaya Sümbül, D. & Soylu, S. (2022). Karapınar Koşullarında Şeker Mısır (*Zea mays L. saccharata*) Çeşitlerinin Taze Koçan ve Hasıl Verimlerinin Belirlenmesi, *Ereğli Tarım Bilimleri Dergisi*, 2(2), 81-89.

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)"

*Bu makale Ziraat Yüksek Mühendisi Dönay YERLİKAYA SÜMBÜL'ün "Orta Anadolu Koşullarında Şeker Mısır (*Zea Mays L. Saccharata* Sturt.) Çeşitlerinin Taze Koçan Ve Tane Verimleri İle Önemli Agronomik Özelliklerini Belirlenmesi" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

GİRİŞ

Anavatanı Amerika olan ve binlerce yıllardan beridir yetiştiriciliği yapılmakta olan ürünlerden biridir. Birim alana hem yüksek tane verimi hem de yeşil aksamının kullanılması sebebiyle ülkemizde ve dünyada çok tercih edilen bitkiler arasında yer almaktadır.

Dünya'da yetiştirilen mısır eşitleri başlıca 7 grupta incelenir. Bunlar; at dişı mısır, sert mısır, cin mısır, şeker mısır, kavuzlu mısır, unlu mısır ve mumlu mısırdır. Dünyada sebze olarak kullanılan tatlı mısır ise içerdiği yüksek miktardaki şeker oranı ile diğer mısır varyetelerinden ayrılmaktadır.

Tatlı mısırın ülkemize ilk getirilişı 1930'lu yıllar olmasına rağmen son yıllara kadar üretim ve tktim miktarlarında dikkate değer artışlar görülmemiştir. Diğer bir ifadeyle, şeker mısır yetiştiriciliği ülkemizde, dar bir alanda ve az sayıda eşitile yapılmaktadır. Türkiye'de gıda sanayi gereksinimini karşılamak için çiftçilere sözleşmeli şeker mısır ekimi yaptırmaktadır (Eşiyok ve ark., 2004). Ekimi yaptırılan eşitilerin çoğunluğunu eski eşitiler oluşturmaktadır. Bu eşitilerin kalite özellikleri yeni eşitilere kıyasla oldukça düşüktür. Bu nedenle de, sanayi kuruluşları genellikle istedikleri niteliklere sahip ürünü yurt dışından karşılama yoluna gitmektedir. Bunun sonucu olarak da, bir miktar şeker mısır ithalatı söz konusudur (Atakul, 2011). Dünyada en büyük şeker mısır üreticisi lke ABD, en fazla dondurulmuş taze şeker mısır ihracatı yapan lke ABD (64.980 ton), en önemli ithalat ülke ise Japonya'dır (44.051 ton). Türkiye'de ise, 2008 yılında 4547 ton dondurulmuş şeker mısır ithalatı yapılmıştır (Anonymous, 2015). Son yıllarda gıda sanayiinde yaşanan hızlı gelişmeler ve tkticilerin beslenme alışkanlıklarındaki değişimlere bağlı olarak artan talep ayrıca üreticilerin alternatif bitki konusundaki arayışlarına yol açmıştır. (Alan, 2016).

Tatlı mısır eşitleri sarı, beyaz ve iki renkli olabilmektedir. İçerdiği şeker seviyelerine göre ise dörde ayrılır. Bunlar;

- 1)standart,
- 2)süper tatlı,
- 3)şeker oranı arttırılmış
- 4)sinerjistik tiplerdir.

şeker içerikleri, şeker oranı üzerine etkili olduğu belirtilen gen isimleriyle de belirtilmektedir. Standart tatlı mısır eşitleri 'su' geni içermekte ve diğer şeker mısır gruplarına göre daha az şeker içeriğine sahiptirler. Hasattan sonra içerdikleri şekerin hızla nişastaya dönüşmesi nedeniyle şeker içerikleri azalır. Bu nedenle konserve ve dondurma işlemi için önerilen çeşitlerdir (Carey ve ark., 1982). Süper tatlı şeker mısır eşitleri 'sh-2' geni içermekte ve taneleri diğer şeker mısır gruplarına göre iki-üç kat daha fazla şeker içeriğine sahiptir. Hasattan sonra şekerin nişastaya dönüşümü daha yavaş olduğu için raf ömrü uzun çeşitlerdir ve bu nedenle taze tktim için uygun çeşitlerdir (Azanza ve ark., 1996). şeker oranı arttırılmış eşitleri 'se' geni içermektedir. Tatlı mısır diğer mısır çeşitlerinde bulunan şeker oranından daha fazla ihtiva etmektedir (Sade, 2002).

Ülkemizde haşlanmış taze mısır tktiminin pek çok bölgede silajlık ve tanelik mısırdan yapıldığı göz önüne alınırsa, mısır tarımının yapıldığı alanlarda yetiştirilebilen tatlı mısır yüksek şeker içeriği ile daha lezzetli haşlanmış mısır sağlaması nedeniyle alternatif bir ürün olarak düşünülebilir. İlk turfanda ve son turfanda ürünler için ilk ürün ve son ürün çıkarma tarihlerinin bölgelere göre belirlenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Özellikle gıda için yapılan üretimlerde hasat sonrası kalite kayıplarının önlenmesi için, işleme tesislerine yakın üretim bölgelerinde alternatif bir ürün olarak yetiştirilebileceği ayrıca üreticiler için ek bir kaynak olması açısından, koanların hasadından sonra tarlada kalan yeşil kısımların hayvan yemi olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir (Alan, 2016; Eser, 2020). Bu alışma son yıllarda bölgemizde ekim alanı ve tktimde hızlı bir artış gözlenen

şeker mısır konusunda ülkemizde tescil edilen veya üretim izni alan farklı şeker özelliklerine sahip çeşitlerin Konya Karapınar koşullarında test edilerek bölge çiftçimize en uygun çeşit tavsiyesinde bulunabilmek amacı ile yürütülmüştür.

MATERYAL ve YÖNTEM

Araştırma, 2021 vejetasyon yılında Konya ili Karapınar ilçesinde yürütülmüştür. Denemede, ülkemizde tescilli veya üretim iznli farklı firmalarca satışı yapılan 13 adet şeker mısırı çeşidi materyal olarak kullanılmıştır. Denemede kullanılan çeşitler ve temin edilen kuruluşlar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Denemede Kullanılan Çeşitler ve Temin Edilen Kurum/Kuruluşlar

No	Çeşit Adı	Temin Edilen Kurum / Kuruluş
1	Caremelo	MAY AGRO Tohumculuk San. Tic.
2	Tanem	MAY AGRO Tohumculuk San. Tic.
3	Maysu	MAY AGRO Tohumculuk San. Tic.
4	Khan	MAY AGRO Tohumculuk San. Tic.
5	Merit	MAY AGRO Tohumculuk San. Tic.
6	Baha	MAY AGRO Tohumculuk San. Tic.
7	Mirza	MAY AGRO Tohumculuk San. Tic.
8	Vega	MAY AGRO Tohumculuk San. Tic.
9	Yummy	Polen Tohumculuk ve Tarım Ürünleri San.
10	Batem Tatlı	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enst.
11	Adapare	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enst.
12	Sakarya Kompozit	Sakarya Araştırma Ens.
13	Biotek Highlow	Biotek Tohumculuk

Araştırma “Tesadüf Blokları Deneme Desenine” göre üç tekerrürlü olarak kurulmuştur. Denemede parseller, 2.8m x 5m=14 m² ebadında tertiplenmiş olup, her parselde dört sıra olacak şekilde 70 cm sıra arası ve 20 cm sıra üzeri mesafesi uygulanmıştır. Bloklar etrafına perdeleme amacıyla 13 çeşitten karışık olarak ekim yapılmıştır. Ekimden önce fiğ tarımı yapılan deneme tarlası pullukla sürülmüş, sonrasında kültivatör ve kazayağı çekilerek ekime hazır hale getirilmiştir. Ekim tavlı toprağa, denemede ele alınan sıra arası ve farklı sıra üzeri mesafelerine uygun olarak ve açılan çizilere her ekim noktasına iki tohum gelecek şekilde yapılmıştır. Ekim işlemi 19 Mayıs 2021 tarihinde el ile yapılmıştır.

Tüm parsellere; ekimle birlikte her parsele 11 kg/da fosfor gelecek şekilde DAP formunda taban gübresi uygulaması yapılmış, bitki çıkışları sağlandıktan sonra tabana verilen ile birlikte toplam 20 kg/da N olacak şekilde üre formunda damla sulamadan 4 parça halinde azotlu gübre uygulaması yapılmıştır. Deneme alanında yabancı otlarla kimyasal mücadele yapılmıştır. Şeker Mısır bitkileri, toprak yüzeyine 26 Mayıs 2021 tarihinde çıktığı gözlemlenmiştir. Denemede çıkış için yağmurlama yöntemi ile sulama yapıldıktan sonra deneme alanına damla sulama sistemi ile bitki su ihtiyacı dikkate alınarak sulanmıştır. Toplam 7 defa su verilmiştir. Taze koçan verimlerini belirlemek için hasatlar çeşitlerin gelişme durumlarına göre 15-22 Ağustos 2021 tarihleri arasında el ile yapılmıştır.

Taze koçan hasadı; koçanda tane neminin % 70-75 olduğu dönemde (Olsen ve ark., 1990) ortadaki iki sıradaki koçanlar toplanıp tartılarak, pazarlanabilir koçan verimi ise bu toplanan koçanlardan koçan uzunluğu 10.2 cm’den daha fazla olanlar ayrılmış ve toplam pazarlanabilir koçan sayısı (USDA, 1992) dekara çevrilerek bulunmuştur. Koçan hasadı sonrası orta iki sırada kalan mısır bitkilerine ait saplar toprak seviyesinin üstünden kesilerek tartılıp hasıl verimleri kg/da olarak belirlenmiştir.

Çalışma sonucu elde edilen veriler MSTAT-C paket programı ile varyans analizine tabi tutulmuştur. Ortalama değerler arasındaki farklar LSD önem testine göre gruplandırılmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Konya ili Karapınar ilçesinde on üç şeker mısır çeşidi ile yürütülen çalışmada incelenen özelliklere ait varyans analiz sonuçları ve bu özelliklere ait ortalama değerlere ilişkin ayrıntılı değerlendirmeler aşağıda alt başlıklar halinde verilmiştir.

Taze Koçan Verimi

Şeker mısır çeşitlerinde tespit edilen taze koçan verimleri ve bu değerlere ait varyans analiz sonuçları Tablo 2 ve 3'de ve Şekil 1.'de verilmiştir. Taze koçan verimi açısından çeşitler arası farklılıklar istatistikî açıdan önemli bulunmuştur (Tablo 3). Yapmış olduğumuz çalışmada çeşitlerin ortalama taze koçan verimi 1583 kg/da olarak elde edilirken, çeşitler bazında taze koçan verimi değerleri en yüksek olan Vega (1729 kg/da) ve en düşük olarak Yummy (1511 kg/da) çeşidi olarak bulunmuştur (Tablo 2). Çalışmada taze koçan verimi yönünden Vega, Tanem ve Khan çeşitleri ön plana çıkmıştır. Dünyada taze tüketimi yoğun olarak yapıldığından dolayı bu agronomik özellik çeşit seçiminde önemlidir. Daha önceki çalışmalarda taze koçan verimi ilgili olarak Kleinhenz (2003), 880-1240 kg/da, Eser (2020) ise 1384-1862 kg/da aralığında bildirmişlerdir. Çalışmadan elde edilen sonuçlar Eser (2020)'in sonuçları ile benzerlik gösterirken, Kleinhenz (2003)'ün sonuçlarından daha yüksek bulunmuş olup, farklıkların genotip, iklimsel ve çevresel faktörler ile tarımsal işlemlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 2. Şeker Mısırı Çeşitlerinde Tespit Edilen Taze Koçan Verimleri (kg/da)

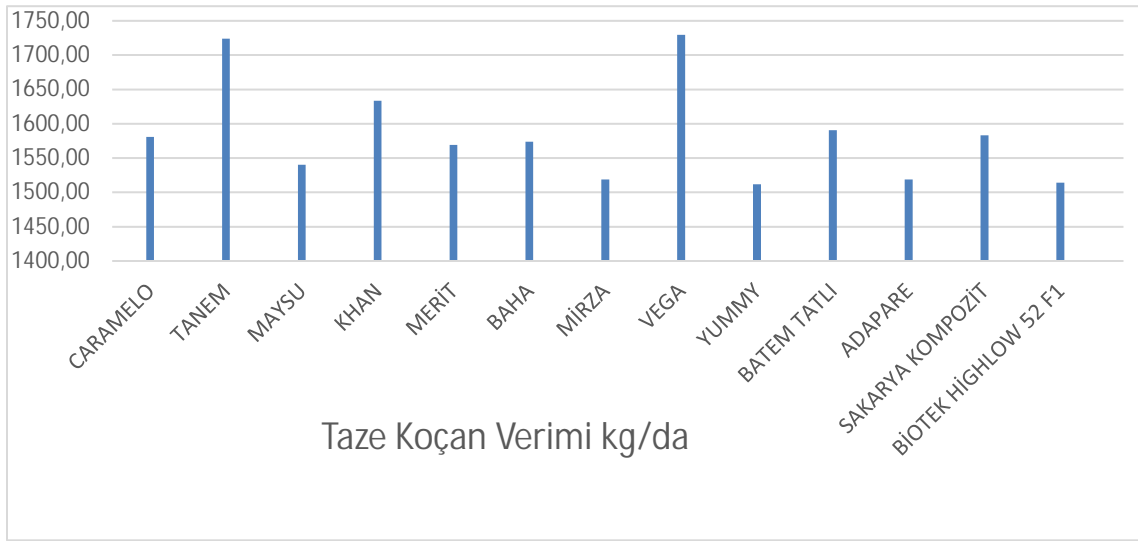
Çeşitler	Çeşitler	Çeşitler	Çeşitler
Caramelo 1817.00 bcd**	Merit 1789.00 cd	Yummy 1814.00 bcd	Biotek Highlow 1831.00 bcd
Tanem 1971.00 ab	Baha 1849.00 abcd	Batem Tatlı 1807.33 bcd	
Maysu 1828.00 bcd	Mirza 1770.00 cd	Adapare 1748.00 d	
Khan 1929.00 abc	Vega 2006.00 a	Sakarya Kompozit 1821.00 bcd	
Ortalama		1844.00	

LSD(%1): 173.3 ; (**)İşaretili aynı harflerle gösterilen ortalamalar arasındaki farklılığın %1 ihtimal sınırına göre önemli olmadığını göstermektedir.

Tablo 3. Şeker Mısırı Çeşitlerinde Tespit Edilen Taze Koçan Verimine Ait Varyans Analizleri

Varyasyon Kaynağı	S.D	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri
Genel	38	353804.35	-	-
Tekerrür	2	1182.20	591.10	0.10
Çeşit	12	214339.02	17861.58	3.10**
Hata	24	138283.12	5761.79	-

C.V: %4.11, (**)İşareti F değerli işlemler arasındaki farklılığın %1 ihtimal sınırına göre önemli olduğunu göstermektedir.

Şekil 1. Şeker mısır çeşitlerine ait taze koçan verimleri

Pazarlanabilir Koçan Verimi

Taze koçan veriminde olduğu gibi pazarlanabilir koçan verimi açısından da çeşitler arası farklılık çok önemli bulunmuştur (Tablo 5). Çalışmada en yüksek pazarlanabilir koçan verimi Vega çeşidinden (1600 kg/da) elde edilirken, en düşük değer ise Caramelo çeşidinden (1230 kg/da) elde edilmiştir. Çalışmada pazarlanabilir koçan verimi ortalama 1343 kg/da olarak belirlenmiştir (Tablo 4, Şekil 2.).

Şeker mısırdaki pazarlanabilir koçan sayısı önemli bir konu olup çeşitlerde farklılık göstermektedirler (Sencar ve ark., 1997). Daha önceki çalışmalarda Kara ve Akman (2002), bu değeri 1612-1924 kg/da aralığında bulmuşlardır. Bir diğer çalışmada ise Eser (2020) 1096-1523 kg/da verim almış olup çalışma ekolojisi ve genotiplerin benzerliği nedeniyle benzer sonuçların alındığı düşünülmektedir.

Tablo 4. Şeker Mısırdaki Çeşitlerinde Tespit Edilen Pazarlanabilir Koçan Verimleri (kg/da)

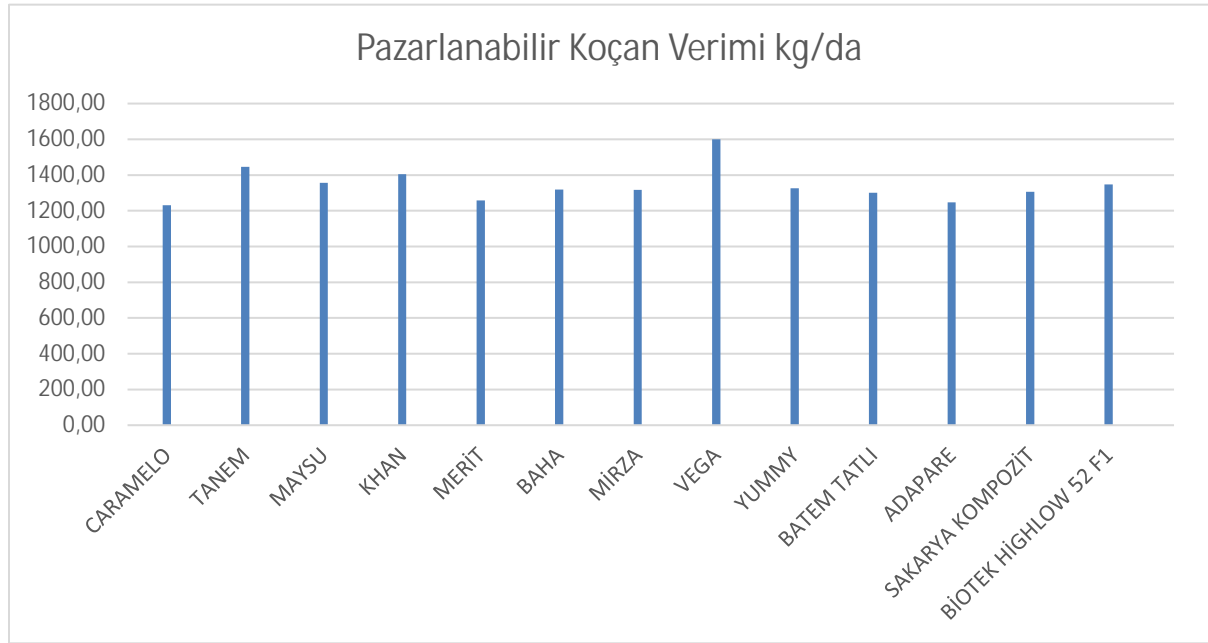
Çeşitler	Çeşitler	Çeşitler	Çeşitler
Caramelo 1456.00 e	Merit 1477.00 de	Yummy 1619.00 bcde	Biotek Highlow 1664.00 bc
Tanem 1692.00 b	Baha 1594.00 bcde	Batem Tatlı 1516.00 cde	
Mysu 1645.00 bcd	Mirza 1567.00 bcde	Adapare 1476.00 de	
Khan 1701.00 b	Vega 1875.00 a	Sakarya Kompozit 1545.00 bcde	
Ortalama		1602.43	

LSD(%1): 172.6 ; (**)İşaretili aynı harflerle gösterilen ortalamalar arasındaki farklılığın %1 ihtimal sınırına göre önemli olmadığını göstermektedir.

Tablo 5. Şeker Mısırı Çeşitlerinde Tespit Edilen Pazarlanabilir Koçan Verimi Varyans Analizi

Varyasyon		Kareler	Kareler	
Kaynağı	S.D	Toplamı	Ortalaması	F Değeri
Genel	38	634893,59	-	-
Tekerrür	2	9449,59	4724,79	0,82
Çeşit	12	488370,25	40697,52	7,12**
Hata	24	137073,74	5711,40	-

C.V: % 4.11; (**)İşareti F değeri işlemler arasındaki farklılığın %1 ihtimal sınırına göre önemli olduğunu göstermektedir.

Şekil 2. Şeker mısır çeşitlerinde belirlenen pazarlanabilir koçan verimleri

Dekara koçan sayısı çeşide göre önemli ölçüde değişiklik göstermektedir (Köycü ve Yanıkoğlu, 1987; Sencar ve ark., 1997). Konuyla ilgili yapılan çalışmalarda; çeşitlerin ikinci koçan bağlama oranlarının farklı olması nedeniyle, bitki başına koçan sayısının dekara toplam koçan sayısını belirleyen bir özellik olduğu belirlenmiştir (Okutan, 1992; Ocakdan, 1997).

Rogers ve Lomman (1988) ile Wyatt ve Akridge (1993) şeker mısırda tek koçan ağırlığının çeşitlere göre değiştiğini belirtmiştir. Taze koçan çapı ve koçan uzunluğu yüksek olan Vega, Martha ve Lincoln gibi çeşitlerin taze tek koçan ağırlığı değerleri de yüksek bulunmuştur. Koçanların yapısı ve uzunluğu ürünün pazarlanma kalitesini ve pazarlanma fiyatını ifade etmesi bakımından önemlidir. Uzun ve kalın koçanlarda tek koçan ağırlığı da yüksek olmakta, albenisi iyi olan bu koçanlar tüketiciler tarafından daha fazla tercih edilmektedir.

Hasıl Verimi

Şeker mısır çeşitlerinde koçan hasatı yapıldıktan sonra kalan hasıl verimlerine ilişkin ortalama değerler Tablo 6.'da bu değerlere ilişkin varyans analiz sonuçları ise Tablo 7'de verilmiştir. Çalışmada hasıl verime ait alınan en yüksek değer (2704 kg/da) Khan çeşidinden, en düşük değer ise Adapare çeşidinden (2200 kg/da) elde edilmiştir. Çeşitlerinin ortalama hasıl verimi 2532 kg/da olmuştur. (Tablo

6). Hasıl verimi açısından çeşitler arası farklılık çok önemli bulunmuştur. Vega, Khan, Sakarya Kompozit, Biotek Highlow çeşitleri benzer hasıl verimlerine sahip olarak en yüksek hasıl verimi değerlerine sahip olmuşlardır (Şekil 3.)

Hasıl verimi genel olarak bitki boyu ve vejetasyon süresinin uzunluğu ile ilişkili bir özellik olup (Ocakdan, 1997), çeşitlere göre önemli oranda değişiklik gösterebilmektedir. Daha önceki çalışmalarda hasıl verimini bu çalışma sonuçlarına benzer şekilde Ocaktan (1997) 1790-2545 kg/da aralığında, Özata ve ark. (2016) 2010 ve 2012 yıllarında yürüttüğü çalışmada 1904-2951 kg/da arasında bildirmişlerdir. Şeker mısır yetiştiriciliğinin önemli avantajlarından biri de özellikle makinalı hasat yapılmayan bölgelerde taze koçanlar toplandıktan sonra kalan yeşil aksam üreticiler için önemli bir kaba yem kaynağı olabilmektedir. Eser (2020)'in yapmış olduğu çalışmada 2155-2909 kg/da verimi elde ettiği gözlemlenmiş olup, yaptığımız çalışmaya yakın sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 6. Şeker Mısır Çeşitlerinde Tespit Edilen Hasıl Verimleri (kg/da)

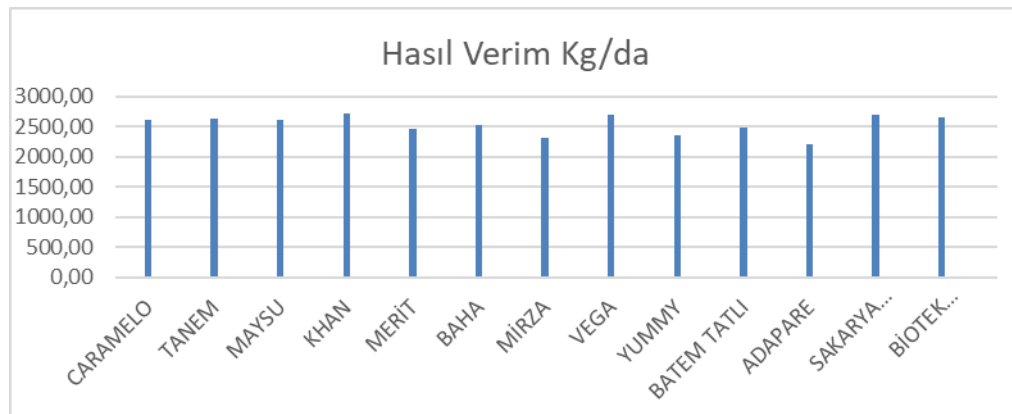
Çeşitler	Çeşitler	Çeşitler	Çeşitler
Caramelo 2867 abc	Merit 2687 cde	Yummy Batem 2650 de	Biotek Highlow 2964 a
Tanem 2876 abc	Baha 2798 abcd	Tatlı 2688 bcde	
Maysu 2902 ab	Mirza 2560 ef	Adapare Sakarya 2429 f	
Khan 3002 a	Vega 2974 a	Kompozit 2932 a	
Ortalama		2794	

LSD (%1): 214.2; (**) İşaretli aynı harflerle gösterilen ortalamalar arasındaki farklılığın %1 ihtimal sınırına göre önemli olmadığını göstermektedir.

Tablo 7. Şeker Mısır Çeşitlerinde Tespit Edilen Hasıl Verimine Ait Varyans Analizi

Varyasyon Kaynağı	S.D	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri
Genel	38	1380686.35	-	-
Tekerrür	2	31875.28	15937.64	1.81
Çeşit	12	1137620.35	94801.69	10.77**
Hata	24	211190.71	899.61	-

C.V: %3.36; (**) İşareti F değerli işlemler arasındaki farklılığın %1 ihtimal sınırına göre önemli olduğunu göstermektedir.

Şekil 3. Şeker mısır çeşitlerinde belirlenen hasıl verimleri (kg/da)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, 2021 yılında Konya ili Karapınar ilçesi ekolojik şartlarında, şeker mısır çeşitlerinin taze koçan verimleri ile ilgili agronomik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla yürütülmüştür. Araştırmada 13 şeker mısır çeşidi kullanılmıştır.

Yaptığımız araştırma gözlemlerine göre taze koçan ve tane verimleri için bölgemiz koşullarına hasıl verim olarak “Khan, Vega ve Sakarya Kompozit” çeşitlerinin uyum sağlayabileceğini göstermiştir. Pazarlanabilir koçan özelliklerine bakılırsa “Vega, Tanem ve Khan” çeşitleri gösteriş ve düzgün dolum açısından ön plana çıkmıştır. Yapılan araştırma sonucunda Karapınar bölgesine adaptasyon konusunda “Vega ve Khan” çeşitlerinin daha uygun olacağı ve bu çeşitler ile bölgeye hem alternatif ürün hem de ekonomik getiri anlamında bir yarar sağlayacaktır. Ancak, bu çalışmanın bölge birkaç devam edilmesi ile net çeşit seçimine ulaşılabilecektir. Bölgemizde şeker mısır yetiştiriciliği anlamında teknik eksikler için bölge üreticilerinin bilgilendirilmesi amacıyla özel kuruluşların bölgede çalışmalar yapması ve bölgedeki bu tarz araştırmalara destek sağlanarak şeker mısır tarımının bölgeye adapte edilmesi ile şeker mısırında bölgenin ileri seviyelere ulaşabileceği kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- Alan, Ö. (2016). Tatlı Mısır (Şeker Mısır) Hakkında Genel Bir Değerlendirme. *Tarım Türk Dergisi, Ocak 2016*, 56-59
- Alan, Ö., Sönmez, K., Budak, Z., Kutlu, İ., & Ayter, N. G. (2011). Eskişehir ekolojik koşullarında ekim zamanının şeker mısırın (*Zea mays L. saccharata sturt.*) verim ve tarımsal özellikleri üzerine etkisi. *Selçuk Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi, 25(4)*, 34-41.
- Anonim, (2015). <http://arastirma.tarim.gov.tr/batem>. (Erişim: Eylül, 2015). *Anonymous, 2015*.
- Atakul, Ş. (2011). *Diyarbakır koşullarında farklı ekim zamanlarının beş şeker mısırı (Zea mays L. saccharata sturt.) çeşidinde taze koçan ve tane verimi ile bazı tarımsal özelliklere etkisi*. (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Tarla Bitkileri Anabilim Dalı, Adana.
- Azana, F., Bar-Zur A., & Juvik, J. A. (1996). Variation in sweet corn kernel characteristics associated with stand establishment and eating quality. *Euphytica, 87*, 7-18.
- Bozokalfa, M. K., Eşiyok, D., & Uğur, A. (2004). Ege Bölgesi koşullarında ana ve ikinci ürün bazı hibrit şeker mısır (*Zea mays L. var. saccharata*) çeşitlerinin verim kalite ve bitki özelliklerinin belirlenmesi. *Ege Üniv. Ziraat Fak. Derg., 41(1)*, 11-19.
- Carey, E.E., Rhodes, A.M., & Dickinson, D.B. (1982). Post-harvest levels of sugars and sorbitol in sugary enhancer (su1 se1) and sugary (su1 Se1) maize. *HortScience, 17*, 241-242.
- Eser, C. (2020). *Orta Anadolu koşullarında şeker mısır çeşitlerinin taze koçan verimi ile bazı agronomik özelliklerinin belirlenmesi*. (Yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kara, B., & Akman, Z. (2002). Şeker mısırında (*Zea mays saccharata Sturt.*) koltuk ve uç alma ile yaprak sıyrmanın verim ve koçan özelliklerine etkisi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 15(2)*, 9-18.
- Kleinhenz, M. D. (2003). Sweet corn variety trials in Ohio: Recent top performers and suggestions for future evaluations. *Horttechnology 13(4)*, 711-718.
- Köycü, C., & Yanıkoğlu, S. (1987, Mart). *Samsun ekolojik şartlarında mısır (Zea mays L.) çeşit ve ekim zamanı üzerinde bir araştırma*. Türkiye’de Mısır Üretimini Geliştirilmesi, Problemleri ve Çözüm Yolları Sempozyumu, Ankara.
- Ocakdan, M. (1997). *Farklı şeker mısırı çeşitlerinde koltuk almanın verim ve bazı özelliklere etkisi*.

- (Yüksek lisans tezi), Gazi Osmanpaşa Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Okutan, M. (1992). *Tokat ekolojik şartlarında II. ürün olarak şeker mısır yetiştirme olanaklarının belirlenmesi üzerine bir araştırma*. (Yüksek lisans tezi), Gazi Osmanpaşa Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Olsen, J.K., Blight, G.W., & Gillespie, D. (1990). Comparison of yield, cob characteristics and sensory quality of six supersweet corn cultivars grown in a subtropical environment. *Australian Journal of Experimental Agriculture*, 30(3),387-393.
- Rogers, I. S., & Lomman, G. J. (1988). Effect of plant spacing on yield, size and kernel fill of sweet corn. *Australian Journal of Experimental Agriculture*, 28(6), 787-792.
- Sencar, Ö., Gökmen, S., & İdi, M. (1997). Şeker mısırın (*Zea mays* saccharata. S.) agronomik özelliklerine ekim zamanı ve yetiştirme tekniklerinin etkisi. *Türk Tarım ve Ormancılık Dergisi*, 21, 65-71.
- Sade, B. (2002). Mısır Tarımı. *Konya Ticaret Borsası, Yayın No:1*, Konya.
- Wyatt, J.E., & Mullins, J.A. (1989). Production of Sweet Corn From Transplants, *Hort. Sci.* 24 (6), 1039.
- USDA, (1992). United States standards for grades of sweet corn. <http://www.ams.usda.gov/standards/cornswt.pdf>